

Vlaams
Parlement

vergadering **C37**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 22 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de subsidiesystemen met betrekking tot de aanpassingen van schoolgebouwen in functie van het M-decreet – 2801 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de alternatieve financiering van bijkomende schoolinfrastructuur via projectspecifieke DBFM-operaties en via de ontwikkeling van huursubsidies als een aanvullend en volwaardig instrument, zoals onder meer opgenomen in de conceptnota 'Masterplan scholenbouw' – 2845 (2014-2015)	5
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het aankomend capaciteitsprobleem in het secundair onderwijs – 132 (2015-2016)	8

VRAAG OM UITLEG van Kathleen Krekels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de subsidiesystemen met betrekking tot de aanpassingen van schoolgebouwen in functie van het M-decreet – 2801 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Voorzitter, mijn vraag dateert van juli, omdat er toen in de krant stond dat er een rechte lijn zou komen voor het akkoord rond de scholenbouw. Ik was bezorgd dat toch zeker de maatregelen in functie van het M-decreet daar mee in opgenomen zouden zijn.

Het is vandaag Zuddag. Ik wil graag de gelegenheid geven aan de studente die mij ter gelegenheid van de Zuddag volgt, om de vraag in mijn plaats te stellen.

Mevrouw Kaat Lambrechts: Minister, op een vraag van collega De Meulemeester in verband met het aanpassen van schoolgebouwen voor kinderen met een handicap, gesteld op 23 april jongstleden, antwoordde u dat we ons bij het opstellen van het masterplan moeten buigen over de vraag of het aangepast maken van schoolgebouwen thuishoort in het lijstje van prioritaire investeringen. Omdat ik in juli de krant vernam dat u in de laatste rechte lijn zit voor een akkoord over scholenbouw, wilde ik informeren of deze maatregel in functie van het M-decreet mee is opgenomen.

Scholen die nu namelijk een aanvraag doen voor bijvoorbeeld het verkrijgen van middelen voor een traplift, die hen toelaat de rechten van mensen met een beperking te respecteren en bijdraagt tot de mogelijkheid van een nog grotere diversiteit in de school, merken dat zij door de mazen van het net vallen wegens het verouderde systeem dat niet aangepast is aan het M-decreet. De aanvraag voor een traplift valt schijnbaar tussen de twee subsidiesystemen in. Stoelen, tafels, een brailleleesregel kun je bij de Cel Speciale Onderwijsleermiddelen aanvragen. Voor grote verbouwingswerken kan een school terecht bij het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION). Voor een kleinere aanpassing zoals een traplift kan een school nu nergens terecht, ondanks de invoering van het M-decreet.

Het zoeken naar andere mogelijkheden, zoals het inrichten van een klas op een gelijkvloers, is niet altijd even eenvoudig. Scholen die reeds langer met het inclusief onderwijs bezig zijn, hebben initiatieven genomen over het inrichten van klassen in functie van de uitgebreide onderwijsbehoeften waardoor klassen niet zomaar ruilbaar zijn. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat net op de eerste verdieping een groter klaslokaal aanwezig is waar rolstoelen makkelijker wendbaar zijn. Het plaatsen van een liftkoker is niet altijd mogelijk en een traplift is dan een goedkoper alternatief.

Minister, hebt u bij het Masterplan Scholenbouw bekeken of het aanpasbaar maken van scholengebouwen op de prioriteitenlijst kan worden opgenomen? Bent u bereid het subsidiereglement van de Cel Speciale Onderwijsleermiddelen en AGION, dat momenteel geen rekening houdt met noden die ontstaan door het M-decreet, te herbekijken en aan te passen waar nodig?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Krekels, ik moet eerst iets technisch rechtzetten. De vraag verraste me een beetje omdat de indruk gewekt wordt dat kleinere verbouwingswerken in het kader van het M-decreet totaal niet in aanmerking zouden komen voor de verkorte procedure, maar dat is niet zo. Ik kan u formeel bevestigen dat bijvoorbeeld het plaatsen van een traplift, maar ook andere kleine verbouwingswerken bijvoorbeeld in het kader van het M-decreet, versneld en dus ook prioritair

subsidiabel zijn bij AGION. Voor het vrij gesubsidieerd onderwijs (vgo) kan dit binnen de voorwaarden van de verkorte procedure. Dat is die uitzonderingsprocedure die onder andere aanleiding geeft tot het masterplan, waar we straks over zullen spreken, omdat die zo vaak gebruikt wordt door zo vele scholen waardoor je kleinere bouwwerken sneller kunt subsidiëren. Het gaat dan om verbouwwerken met een maximale subsidiabele kostprijs van 125.000 euro, exclusief btw.

Voor het gemeentelijk gesubsidieerd onderwijs worden de dossiers, ongeacht hun inhoud, jaarlijks behandeld aan de hand van een prioritaire lijst van dossiers die door de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG) autonoom wordt opgesteld en aan AGION wordt bezorgd. Ook het provinciaal onderwijs beschikt over een jaarlijks budget voor infrastructuurdossiers in het algemeen. Ook het Gemeenschapsonderwijs (GO!) beschikt over een jaarlijkse dotatie om kleine infrastructuurwerken (KIW) te realiseren.

AGION zegt dat het nu perfect mogelijk is om een versnelde subsidie te krijgen voor infrastructurele aanpassingswerken in het kader van het M-decreet. Een aanpassing van de huidige uitzonderingssubsidieprocedures zou niet nodig moeten zijn. Dat er budgettaire wel veel noden zijn, erken ik wel, maar de regels moeten daarvoor niet per se veranderd worden.

Wel relevant is dat we in het kader van de operationalisering van het masterplan Scholenbouw wel eens moeten kijken of die versnelde subsidiëring voor dergelijke aanpassingswerken niet nog beter mogelijk zou moeten zijn in de toekomst.

Zoals jullie hebben kunnen lezen, krijgt het thema 'toegankelijkheid' expliciet de nodige aandacht in de conceptnota Masterplan Scholenbouw. Het past in de vierde strategische doelstelling om moderne, kwaliteitsvolle en comfortabele scholen te maken. Dat is voor mij erg relevant. De Schoolgebouwenmonitor heeft immers aangetoond dat er nog veel optimalisaties mogelijk zijn. Bij nieuwbouw is dat iets eenvoudiger omdat er moet worden gebouwd volgens de geldende normen. Het kan allemaal perfect worden geïntegreerd zonder meerprijs. Bij verbouwingen is dat een ander paar mouwen.

Uw vraag stimuleert me om informatie over de toegankelijkheid van het schoolgebouw goed te verstrekken. Die informatie is de eerste stap naar meer toegankelijkheid om alle scholen de deuren op een gelijke manier te laten opzetten. We sensibiliseren verder ook via de inspiratiebundel 'Integrale toegankelijkheid van schoolgebouwen', een publicatie van AGION en het voormalig Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid. We bekijken de mogelijkheid om de databank inzake toegankelijke publieke infrastructuur van Toegankelijk Vlaanderen uit te breiden met concrete voorbeelden van toegankelijke schoolinfrastructuur. Op een eenvoudige manier kan zo worden aangetoond dat ook schoolgebouwen toegankelijk moeten zijn en kunnen goede voorbeelden als inspiratie dienen.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Kathleen Krekels (N-VA): Het verbaast me dat het mogelijk zou zijn via de verkorte procedure. Ik heb de vraag gesteld naar aanleiding van een aantal scholen die zoiets wilden installeren. De traplift vond ik het meest sprekende voorbeeld. De school was eerst gaan aankloppen bij de Cel Speciale Onderwijsleermiddelen omdat het om iets kleins ging. Ze werden doorverwezen naar AGION om daar te horen te krijgen dat ze momenteel niet in aanmerking kwamen. Ze hebben dan andere maatregelen genomen en zijn van klas veranderd. De school heeft nu een aanvraag ingediend om een liftkoker te installeren, wat natuurlijk een veel grotere verbouwing vraagt.

Ik ben heel blij met uw antwoord en zal het doorgeven. Ik hoop dat AGION daar nog soepeler in wordt en zegt aan scholen dat zoiets mogelijk is op korte termijn.

Minister Hilde Crevits: Mij verrast het dat ze voor een gesloten deur zouden hebben gestaan. Als ze zouden te horen krijgen dat er geen budget is voor dit jaar, dan is dat iets anders dan zeggen dat ze niet in aanmerking komen. Het zou me dan ook interesseren om het dossier te krijgen. Dan kan dat aan AGIO worden meegedeeld en kan op de raad van bestuur worden besproken hoe moet worden omgegaan met dergelijke dossiers.

Kathleen Krekels (N-VA): Ik zal het overmaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de alternatieve financiering van bijkomende schoolinfrastructuur via projectspecifieke DBFM-operaties en via de ontwikkeling van huursubsidies als een aanvullend en volwaardig instrument, zoals onder meer opgenomen in de conceptnota 'Masterplan scholenbouw' – 2845 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, deze vraag dateert van eind augustus. Ik zal ze een beetje aanpassen en inkorten aangezien heel wat elementen ondertussen reeds aan bod zijn gekomen. U hebt mijn inleidende zin begrepen, merk ik aan uw gelaatsuitdrukking en die van de minister.

Minister, uit de besprekingen in deze commissie over de begroting 2015 weten we dat de eerste recurrente opstap 50 miljoen euro bedroeg voor scholenbouw. In totaliteit wordt er deze regeerperiode gewerkt met een stijging van 500 miljoen euro aan middelen voor scholenbouw. Dat is ook bevestigd tijdens de bespreking van de Septemberverklaring.

In de nota aan de Vlaamse Regering over de projectspecifieke DBFM-operaties (design, build, finance, maintain) wordt verwezen naar de afgesproken bijkomende middelen. Meer nog, uit diezelfde nota wordt duidelijk dat dit nieuwe DBFM-programma dat in 2016 zal worden gelanceerd, overeenstemt met een investeringskost van 200 miljoen euro, exclusief btw, en een recurrente budgettaire weerslag van maximaal 15 miljoen euro per jaar voor de toelagen voor beschikbaarheidsvergoedingen, te rekenen vanaf het moment van de oplevering van de projecten, mogelijk vanaf 2018-2019.

Uit dezelfde nota onthoud ik de volgende passage: "Het is immers duidelijk dat de behoeften inzake schoolinfrastructuur zodanig groot zijn dat zelfs indien rekening gehouden wordt met de bijkomende middelen die afgesproken werden tijdens de regeringsvorming 2014 en de geplande verschuiving van reguliere middelen ten voordele van wachtlijstdossiers via de standaardprocedure, bij ongewijzigd beleid de bestaande wachtlijst verder zal toenemen. Naast de voorziene verhoging van het reguliere budget voor scholenbouw, dringen zich daarom bijkomende inspanningen op."

Ik wil enkele vragen stellen over die bijkomende inspanningen via de in de conceptnota Masterplan Scholenbouw voorziene nieuwe denkkaders voor alternatieve financiering, met name projectspecifieke DBFM-operaties en huursubsidies. Welke budgettaire verhouding streeft u in het verdere verloop van de legislatuur na tussen de bijkomende inspanningen via beschikbaarheidsvergoedingen voor de nieuwe projectspecifieke DBFM-operaties en de uitbreiding van het instrument van de huursubsidies enerzijds en het totale pakket aan middelen dat voor scholenbouw

zal worden ingezet anderzijds? Welke bijkomende overheidsinspanningen – naast de voorziene verhoging van het reguliere budget – zullen deze legislatuur vereist zijn om de nieuwe denkkaders inzake alternatieve financiering mogelijk te maken, zowel voor de uitbreiding van het systeem van huursubsidies als voor de nieuwe projectspecifieke DBFM-operaties? Zijn er al mogelijke opties ontwikkeld over hoe deze bijkomende alternatieve financieringsinspanningen zullen worden verdeeld over de twee centrale doelstellingen van het Masterplan Scholenbouw, met name het realiseren van noodzakelijke vervangingsinvesteringen ingevolge de totale veroudering van het patrimonium en het realiseren van capaciteitsuitbreiding?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, het is niet omdat uw vraag een paar maanden geleden is ingediend, dat ze niet zeer actueel is. Mijn glimlach had vooral te maken met de schijnbare opluchting omdat u eindelijk deze vraag mag stellen. Ik heb dat ook zo gezegd aan de voorzitter.

Jos De Meyer (CD&V): De nota's dateren van 17 juli. U bent ook nog parlements-lid geweest.

Minister Hilde Crevits: Dat is de reden waarom ik glimlachte. Het was een begripvolle glimlach, geen irritante glimlach.

Het is een interessante vraag, maar het is nog vroeg om concrete uitspraken te doen over de precieze budgettaire verhoudingen tussen de verschillende denkkaders met betrekking tot alternatieve financiering ter modernisering en uitbreiding van het schoolpatrimonium. De nota's houden geen concrete meerjarenbudgetten in. Dat is ook logisch omdat we inhoudelijk bepaalde sporen willen trekken.

Ik kan u wel zeggen dat de verschillende mogelijkheden voor alternatieve financiering ondertussen in detail worden uitgewerkt. Als we nog een publiek-private samenwerking (pps) willen opzetten, dan moet die zeker ESR-proof zijn (Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen). Dat is geen evidente kwestie. We doen er onze uiterste best voor en verkennen alle mogelijke marges. De huidige pps heeft zeker een grote waarde, maar is niet ESR-proof.

De nota met betrekking tot de opstart van nieuwe, meer kleinschalige en project-specifieke DBFM-operaties spreekt inderdaad van een investeringsinspanning van 200 miljoen euro, exclusief btw, en hiermee zou op kruissnelheid een toelage voor beschikbaarheidsvergoedingen overeenstemmen van 15 miljoen euro. Het decretaal werk wordt momenteel voorbereid. Er wordt gewerkt aan een ontwerp van typecontract dat aan het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en aan Eurostat ter beoordeling zal worden voorgelegd zodat het ESR-proof is.

We zullen nog uitgebreid debatteren over de begrotingsopmaak 2016. Ik wil niet nogmaals de discussie voeren van 50 miljoen euro plus 50 miljoen euro, dat dan weer wordt tegengesproken door anderen. In 2016 is er een opstap ingeschreven van 50 miljoen euro ten opzichte van 2015. Nog nooit werd er in zoveel budget voor schoolinfrastructuur voorzien: 341 miljoen euro in 2016, in hoofdzaak voor het leerplichtonderwijs en waarbij geen rekening wordt gehouden met het hoger onderwijs.

Daarnaast is in de begroting 2016 ongeveer 1 miljoen euro opgenomen voor huursubsidies via AGIO en het GO! U weet dat het toekennen van huursubsidies nu enkel mogelijk is in capaciteitsgemeenten. Het is elk jaar zoeken om dat bedrag op te krijgen. Ik vind dat spijtig. Ik zou dat toepassingsgebied willen verruimen. Via het programmadecreet willen we opnemen dat huursubsidies ook in niet-capaciteitsgebieden kunnen worden toegekend. Hierover zullen we ook nog een uitgebreide discussie voeren.

Naast de gewone huursubsidies is in 2016 nog effectief in een bedrag voorzien van iets meer dan 1 miljoen euro voor de huur van tijdelijke mobiele modulaire units in het kader van de asiel- en vluchtelingencrisis. Ik wil inzetten op diverse initiatieven inzake alternatieve financiering van schoolinfrastructuur om een zo goed mogelijke mix van investeringskredieten te krijgen.

Mevrouw Gennez opperde daarnet zeer interessante suggesties over de verlaging van het btw-tarief. We zullen het over bepaalde dingen eens zijn. *(Opmerkingen van Tine Soens)*

Zei u “oei”, mevrouw Soens? *(Opmerkingen van Tine Soens)*

Als de btw verlaagt, zijn we het toch erover eens dat we de vrijgekomen middelen inzetten om te investeren in extra vierkante meter? Het zou me verbazen als we het daar niet eens over zouden zijn. Het staat u uiteraard vrij om dat niet te zijn.

Het is nog te vroeg om de exacte budgettaire verhoudingen tussen de verschillende financieringsmogelijkheden vast te klikken. We zijn nog instrumenten aan het uitwerken. Ik vind ook dat zowel AGIO als het GO! binnen de investeringskredieten die worden toegekend, zelf evenwichtige keuzes zouden moeten kunnen maken. Iedereen heeft eigen noden. Het is goed dat ze eigen keuzes kunnen maken. De grote noden in ons onderwijspatrimonium zijn iedereen bekend. We moeten creatief zijn als we zoeken naar de beste manieren om de middelen in te zetten.

De denkkaders inzake alternatieve financiering zijn vooral instrumenteel van aard en bieden naast de reguliere subsidiëring en financiering extra handvaten om tegemoet te komen aan de noden. Als er bijvoorbeeld een kleinschalig, projectspecifiek DBFM-project wordt gerealiseerd, dan is het goed mogelijk dat dit project voor een lokale onderwijsverstrekker zowel een vernieuwing en modernisering van het bestaande patrimonium inhoudt als een zekere capaciteitsuitbreiding tot gevolg heeft. Alternatieve financiering kan heel veel doelen dienen en het kan een manier zijn om met flexibele instrumenten in te spelen op de bestaande noden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): De actualiteitswaarde van mijn vraag was groter vóór de Septemberverklaring dan vandaag. Toch zijn bepaalde elementen nog steeds belangrijk. Daarom heb ik deze vraag om uitleg ook aangehouden.

De alternatieve financieringsmogelijkheden die u lanceert, zijn belangrijk, zowel de huursubsidie als de meer kleinschalige pps. Over dat laatste was tot nu toe mijn stelling dat we ervoor moeten zorgen dat we het kind niet met het badwater weggooien. We kennen de voor- en nadelen van de grootschalige DBFM.

Vorige week hebben we de hoorzitting gehad met de deskundige die ons heeft geïnformeerd over de ESR-neutraliteit. Ik was wel wat verontrust over de bijzonder beperkte marge die er overblijft. Ik veronderstel dat we daar later nog op terugkomen.

Wat betreft de concrete budgettaire invulling, begrijp ik dat op mijn honger moet blijven zitten tot 12 november. Ik hoop op dat moment veel meer duidelijkheid te krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het aankomend capaciteitsprobleem in het secundair onderwijs – 132 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, zoals de vorige vraagstellers ook al hebben aangehaald, zijn onze vragen wat in het vaarwater gekomen van de capaciteitsmonitor en de hoorzitting.

Mijn invalshoek is het secundair onderwijs. Ik zal daarover toch nog enkele vragen stellen. Zowel in de conceptnota van de minister als in de conceptnota van mevrouw Gennez staan de cijfers nogmaals opgelijst. Vlaanderen heeft de afgelopen jaren een inspanning gedaan om de capaciteitsproblemen effectief aan te pakken. Dat is jarenlang niet zo geweest. Die inspanning concentreert zich uitsluitend op het basisonderwijs.

Op middellange termijn, een periode van tien jaar, zie je in een aantal gebieden een stagnatie op het vlak van kleuters en lagereschoolkinderen. Op bepaalde plaatsen is dat niet het geval. Zelfs de meest verre prognoses voorspellen voor het verstedelijkt gebied tussen Antwerpen en Brussel geen stagnatie.

De piek gaat ook op vele plaatsen omhoog als het over het secundair onderwijs gaat. Het probleem is tweërlei. Ten eerste zijn er daarvoor de afgelopen jaren geen capaciteitsmiddelen uitgetrokken. Ten tweede kan je zeker vanaf de tweede graad moeilijk zeggen dat hetzelfde mechanisme speelt als in het basisonderwijs, waarbij wordt gezegd dat men wel een plaats zal vinden, al is het iets verder. Uw voorganger zei ooit: "Toon me diegenen die geen plaats hebben." Sommigen moeten wel heel ver rijden. In het secundair onderwijs komt daar nog eens bij dat leerlingen heel bewust kiezen voor een bepaalde richting, zeker vanaf de tweede graad. We zouden toch niet willen dat alle mooie ideeën over een modern en toekomstgericht secundair onderwijs benadeeld worden door de infrastructuur?

Minister, bestaan er prognoses over het verschuiven van de capaciteitsproblemen naar het secundair onderwijs? We hebben de capaciteitsmonitor ondertussen gekregen, al blijf ik waakzaam als de onderzoekers zeggen dat die 'as good as possible' is. Het is geen formule die niet onderuit kan worden gehaald. Met alle instrumenten waarover we beschikken, is dit de best mogelijke prognose. Welke conclusies trekt u uit de prognoses voor het secundair onderwijs? Er moet immers keuzevrijheid zijn en doorstroming van jongeren van de eerste graad naar meer specifieke richtingen in de tweede en zeker in de derde graad. Welke concrete acties werden reeds ondernomen voor de beleidsmatige aanpak van de uitbreiding van de plaatsen in het secundair onderwijs? Zal bij de aanpak rekening worden gehouden met de modernisering van het secundair onderwijs, het schaalniveau van het onderwijsaanbod en de vrije keuze die grondwettelijk is vastgelegd?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, u hebt deze vraag om uitleg ingediend op 7 oktober 2015, net voor de capaciteitsmonitor er is gekomen. Ik moet dan ook niet verder ingaan op uw eerste vraag.

De vraag of de evolutie aan de vraagzijde – de vraagprognoses in de toekomst – van die mate is dat er mogelijke capaciteitstekorten in het secundair onderwijs ontstaan, kan enkel correct beantwoord worden door de evolutie aan de vraagzijde

nauwkeurig af te zetten tegenover het verwachte aanbod aan plaatsen, dus het toekomstige capaciteitsaanbod.

Naast het opstellen van vraagprognoses voor het secundair onderwijs werd ook een sjabloon ontwikkeld voor het in kaart brengen van het capaciteitsaanbod in het secundair onderwijs, wat natuurlijk een veel complexer gegeven is dan in het basisonderwijs, gelet op de eigenheid van ons secundair onderwijs. Het initiële bevragingsdocument bleek veel te zwaar en in de praktijk niet hanteerbaar. Men heeft dat vastgesteld bij het afnemen van een bevraging in de vier pilootgemeenten Antwerpen, Denderleeuw, Halle en Kortrijk. In Antwerpen heeft de onderwijsadministratie dan in samenwerking met de onderzoekers een nieuw, vereenvoudigd model ontwikkeld, dat tot op heden enkel door Antwerpen is ingevuld.

Om een realistisch beeld van de werkelijke capaciteitsnoden te krijgen, zal dat vereenvoudigde sjabloon, of een nog verder verfijnde versie daarvan, ook moeten worden aangewend in een reeks andere capaciteitsgevoelige gemeenten. Het lijkt mij goed dat we die oefening ook nog maken. Ik ben ook bereid om dat te doen. Blijkbaar kun je met dat vereenvoudigde sjabloon goed werken en is het ook te doen voor de gemeenten om dat nog te doen. Ik denk dat we dat moeten doen in het gewoon secundair onderwijs, en ook op het niveau van de fusiegemeenten lijkt mij dat een goede zaak.

Voor het gewoon secundair onderwijs, behalve dan voor Antwerpen, waar het vereenvoudigde sjabloon gebruikt is, wordt de toekomstige capaciteit bepaald op basis van de feitelijke inschrijvingen: men kijkt naar de hoogste feitelijke bezetting in de voorbije tien jaar. Die aanbodgegevens zijn dus met enige omzichtigheid te interpreteren. De onderzoekers zeggen in de conclusies expliciet dat de capaciteitsmonitor vooral een signaalfunctie heeft en dat de aanbodzijde, zeker wat het secundair onderwijs betreft, nog wat verfijnd moet worden. We denken dus dat we het kunnen doen – maar geef gerust uw mening daarover – via dat vereenvoudigde sjabloon, door dat ook te laten toepassen in aantal andere gemeenten. Ik wil mij ervoor engageren dat dat binnen afzienbare tijd gebeurt.

Eind oktober 2015 zullen de onderzoekers van de capaciteitsmonitor een toelichting geven bij de gevolgde werkwijze en de resultaten van het pilootproject Antwerpen. Ze zullen dat doen op een denkdag 'Capaciteit secundair onderwijs' in Antwerpen. De bevindingen van die denkdag zullen ons departement ook een goede input geven voor de verdere verfijning van de aanbodzijde.

De capaciteitsproblematiek is bijzonder complex. Het gaat niet alleen over het aantal beschikbare plaatsen, maar ook het studietoelaatbaarheidsaanbod, de mobiliteit van leerlingen en het schoolconcept zijn mee bepalende factoren. In tegenstelling tot het basisonderwijs kun je in het secundair onderwijs niet zomaar honderd plaatsen gaan verdelen. Het hangt er nog van af wat het aanbod is. Je kunt niet zomaar elke leerling overal gaan neerzetten.

De capaciteitsproblematiek aanpakken zonder rekening te houden met de modernisering van het secundair onderwijs, zou geen goed bestuur zijn. In die zin is de nu gevolgde timing wel goed, omdat het studietoelaatbaarheidsaanbod en het schoolconcept ook belangrijke bouwstenen zijn in een modernisering.

In het kader van de uitvoering van het masterplan secundair onderwijs bekijken we nu op welke manier we de architectuur van ons secundair onderwijs goed kunnen zetten en hoe we het aanbod kunnen actualiseren en waar mogelijk bijsturen en reduceren. Hoe moet de school van de toekomst eruit zien?

Daarom is het goed dat de huidige capaciteit al zo goed mogelijk in kaart is gebracht, om te bekijken op welke manier we desgevallend moeten bijsturen. De eerstvolgende stap om die capaciteit in beeld te brengen, is dus de toepassing

van het vereenvoudigde sjabloon. En wat die denkdag betreft: u zult de resultaten ervan zeker krijgen, maar mocht er interesse zijn om daaraan deel te nemen, dan kunnen we nog een uitnodiging bezorgen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

Jo De Ro (Open Vld): Bedankt, minister. Ik denk dat dat wel interessant zou zijn. Als het zou samenvallen met een commissievergadering, kunnen we altijd onze medewerkers sturen. Die verfijnde oefening die in Antwerpen gebeurd is, is zeker heel interessant voor de discussie die later nog zal komen.

De onderzoekers en uw administratie vinden dat we moeten proberen om de aanbodzijde van het secundair onderwijs nog veel fijner in beeld te brengen, maar is het niet zo dat het huidige aanbod van secundair onderwijs in minstens een aantal steden al zeer precies in kaart is gebracht? Dat is immers de oefening die elke directeur moet doen voor zijn centrale aanmeldingsregister. Is het niet de meest eenvoudige oefening dat men de gegevens uit het lokale overlegplatform (LOP) krijgt?

Minister Hilde Crevits: We hebben de screening gedaan van alle studierichtingen die in Vlaanderen bestaan. We hebben al die gegevens dus op schoolniveau.

Jo De Ro (Open Vld): Dat is een screening van hoeveel leerlingen erin zitten. Maar het kan zijn dat in een bepaalde richting 24 leerlingen zouden kunnen zitten, maar dat er in de praktijk maar 10 in zitten. In de screening staat dan het cijfer 10, terwijl het LOP weet dat er 24 in kunnen.

Minister Hilde Crevits: Maar het zou wel kunnen dat die ruimte ondertussen gebruikt wordt voor andere richtingen, waar er te veel in zitten. En dan heb je nog geen precies zicht op de capaciteit. We hebben dus alle gegevens en weten wat er potentieel nog bij kan in die richting, maar het kan best zijn dat men daar andere noden mee lenigt. En dat is een moeilijke.

Jo De Ro (Open Vld): Een volgend punt waar ik toe wil komen, is dat de gemakkelijkste oefening in het secundair onderwijs misschien wel de eerste graad is, omdat die, met betrekking tot wat je ervoor nodig hebt, nog net iets meer op het basisonderwijs lijkt dan een gespecialiseerde richting in derde of vierde graad. Zou er daar dan, zowel bij de meting als in het denken en doen rond capaciteit in het secundair onderwijs, niet een soort versnelde fase kunnen komen richting eerste graad, en dat men dan nog wat meer tijd neemt en denkwerk verricht voor de tweede en derde graad?

In beide conceptnota's en in de capaciteitsmonitor zit een grafiek, maar dat is een gemiddelde grafiek voor Vlaanderen. Voor de twee jaren van de eerste graad zijn er in heel wat steden en gemeenten nu al problemen. Dat is misschien een invalshoek om mee te nemen.

Minister Hilde Crevits: Ik heb intussen begrepen dat er op 18 november nog een studiedag is over het vereenvoudigde model. Ik zal zorgen dat u op korte termijn de uitnodigingen krijgt.

We zullen uw voorstel bekijken. We zullen bekijken of het op die manier inderdaad sneller kan gaan. Voor mij zal het in elk geval belangrijk zijn – ook al weet ik dat ik de papierberg moet verminderen – dat men dat doorgeeft. Het is ook een voorwaarde om financiering te krijgen. Het kan toch niet zijn dat wij elke keer zo moeten zoeken om alles te vinden? Dat moet allemaal beschikbaar zijn, zodat we ook op een moderne manier kunnen omgaan met het patrimonium. En dan moet je de capaciteit die beschikbaar is en die effectief gebruikt wordt, permanent kunnen monitoren. Maar op dit ogenblik is dat een oerwoud.

Jo De Ro (Open Vld): Stel dat je nu iemand wilt inschrijven in het eerste jaar secundair onderwijs in Antwerpen en je surft naar de website van het LOP, dan moet je daar normaal gezien kunnen zien of de capaciteit op is of niet. De input van de directies zit daar al in, dacht ik.

Minister Hilde Crevits: We zullen dat bekijken.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Ik vind dat onze collega een terechte zorg geformuleerd heeft, maar ik wil ook nog aandacht vragen voor een zaak die ik vorige week geconstateerd heb.

Er is in de media heel wat aandacht geweest voor de bekendmaking van de capaciteitsmonitor. De onderzoekers hebben hun gegevens zelf deels in een juist kader geplaatst en ze een beetje gerelativeerd. Ze hebben gezegd dat er nog verfijnd moet worden. Maar ik was wel verrast door de reactie van sommige politieke verantwoordelijken van steden en gemeenten die vrij hoog scoren qua probleemsituatie. Zij stelden dat ze het probleem niet zagen.

Wij moeten dat proces hier niet maken, minister, maar het leert mij wel iets met het oog op de toekomstige aanpak. Ik ben ervoor dat steden en gemeenten daarbij betrokken worden, maar niet alleen steden en gemeenten. Ook de koepels moeten erbij betrokken worden. Dit mag geen of-verhaal worden, maar wel een en-verhaal. Dat wou ik toch even naar voren brengen, want die reacties van vorige week hebben mij geleerd dat we dit genuanceerd moeten benaderen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Een ander punt dat ik onthouden heb uit de toelichting van de onderzoekers, is dat men erop aandrong om werk te maken van een vervolgonderzoek en van het gedetailleerder in kaart brengen van vraag en aanbod in het secundair onderwijs. Zij lanceerden zelf een aantal pistes en waren daar vrij ferm in. Ze vonden dat dat een taak zou kunnen zijn van lokale taskforces, die dan veel breder in Vlaanderen zouden moeten worden uitgerold. Ze suggereerden dat het nuttig zou zijn om een beetje met de stok en de wortel te werken, zodat het niet meer mogelijk wordt dat scholen het aanbod niet precies meer zouden doorgeven.

In die zin was ik blij met uw antwoord, minister. U zegt zelf soms dat we niets anders doen dan onderzoeken, maar in dezen is het inderdaad cruciaal en essentieel dat we zo precies mogelijk meten en weten wat de situatie is, om de middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Met betrekking tot de capaciteitsmonitor zijn vervolgonderzoek en verfijning absoluut geen overbodige zaak. We zijn het dus eens te meer eens vandaag.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Meyer, ik ga volledig akkoord met uw opmerking.

Mevrouw Meuleman, ik blijf achter mijn uitspraak staan: ik geef geen middelen uit voor studies die dan stof liggen te vergaren in de kast. Maar als er nu één iets is dat ik elementair nodig heb om beleid te kunnen voeren, is het dat wel. Als de wortel niet helpt, zal het met de stok zijn, maar we moeten die gegevens hebben en we zullen er ook achter zitten.

De onderzoekers zeggen nu zelf dat er een tweede onderzoek nodig is om verder te kunnen doen. Ik ben ondertussen acht jaar minister, ik heb al heel veel zulke

onderzoeken gehad bij Openbare Werken. Het onderzoek was klaar, en dan vroegen ze mij om de volgende schijf middelen voor het vervolgonderzoek. Ook daar wil ik sober in zijn, maar in dezen is het niet zo simpel om zo'n module te maken. We gaan dat dus wel doen, maar we moeten ook in het vervolgonderzoek zuinig en vooral outputgericht proberen te werken, zeker in deze tijden. Maar ik kan u wel meegeven dat er in dezen geen discussie over is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.